

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **M. M.**, bytem zastoupen JUDr. Ing. Bystríkem Buganem, advokátem, se sídlem Pod Bruskou 136/6, 118 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2015, č. j. MPSV-UM/18589/15/9S-HMP, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2016, č. j. 1 Ad 40/2015 – 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Úřad práce České republiky – krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 12. 6. 2015, č. j. 1079759/15/AB, zamítl žádost žalobce o příspěvek na bydlení dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), v nemovitosti na adrese Z. 8 v P. od 1. 7. 2014. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný rozhodnutím č. j. MPSV-UM/18589/15/9S-HMP ze dne 10. 9. 2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Správní orgány zjistily, že žalobce má na uvedené adrese hlášen trvalý pobyt a má uzavřenu platnou nájemní smlouvu na rodinný dům, přičemž platí nájemné ve výši 25.000 Kč

měsíčně a zálohy na služby ve výši 1.800 Kč měsíčně. V tomto rodinném domě jsou zkolaudovány dvě bytové jednotky o dispozici 3 +1 a 5 + 1, a kromě žalobce a společně posuzované osoby M. H. zde bydlí další 4 osoby a dalších 8 osob je zde hlášeno k trvalému pobytu. Žalobce na žádost úřadu práce nedoložil, který z obou bytů spolu se společně posuzovanou osobou skutečně užívá, nedoložil rozpis nájemného a služeb na konkrétní bytovou jednotku ani neposkytl součinnost nutnou k objasnění užívání domu ze strany ostatních osob, které v domě bydlí či mají trvalý pobyt.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 17. 8. 2016, č. j. 1 Ad 40/2015 – 26 (dále jen „napadený rozsudek“). Bylo prokázáno, že v rodinném domě se nacházejí dva byty a z nájemní smlouvy nebylo patrné, ke kterému z bytů se vztahuje žalobcova žádost. Městský soud se plně ztotožnil s žalovaným, že příspěvek na bydlení nelze čerpat na více než jednu bytovou jednotku. Jeho účelem je přispět na náklady spojené s bydlením, přičemž stěží by bylo možno považovat za sociálně únosné, aby žadatel o dávku státní sociální podpory užíval současně dva byty a zároveň za ně pobíral příspěvek na bydlení.

[3] Z nájemní smlouvy bylo dále patrné, že rodinný dům, tj. některý ze dvou bytů, obývají kromě žalobce a osoby s ním společně posuzované další 4 osoby, přičemž ze smlouvy není zřejmé, jakým způsobem se podílejí na úhradě nájemného. Nejasnosti způsobovala také skutečnost, že na dané adrese byla hlášena k trvalému pobytu spoluvlastnice rodinného domu a dalších 7 osob, přičemž nebylo zřejmé, kterou ze dvou bytových jednotek užívají a zda je není nutno zahrnout do okruhu osob s žalobcem společně posuzovaných. Veškeré žalobcem předložené doklady se vztahovaly ke dvěma bytovým jednotkám, aniž byl upřesněn alespoň poměr, kterým jsou náklady mezi oba byty rozpočítávány.

[4] Správní orgány vyvinuly maximální úsilí, aby zjistily, kterou bytovou jednotku žalobce spolu se společně posuzovanou osobou užívá. Žalobci byla dne 12. 5. 2015 prokazatelně doručena prostřednictvím datové schránky výzva správního orgánu I. stupně ze dne 7. 5. 2015 spolu s poučením, že v případě nedoložení požadovaných údajů ve lhůtě k tomu určené, bude jeho žádost o dávku státní sociální podpory zamítnuta. Žalobce přesto výzvě nevyhověl.

II.
Kasační stížnost

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítá, že úřad práce po něm výzvou ze dne 7. 5. 2015 vůbec nevyžadoval dokumenty týkající se konkrétního bytu, ale konkrétní bytové jednotky, jde však o rozdílné pojmy. V rodinném domě jsou zkolaudovány dva byty (§ 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře), avšak není bytovým domem rozděleným na bytové jednotky ve smyslu § 1158 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Stěžovateli tudíž nelze vytýkat, že nesdělil, ve které bytové jednotce bydlí, když dům není rozdělen na bytové jednotky. V uvedené výzvě úřad práce po stěžovateli ani přímo nepožadoval sdělit, kterou bytovou jednotku užívá. Vyzval jej pouze k tomu, aby pro konkrétní bytovou jednotku doložil smlouvu a další dokumenty.

[6] Nejedná se přitom o pouhé nepodstatné zaměňování pojmů. Stěžovatel se totiž domníval, že dle právního názoru žalovaného nájemce rodinného domu vůbec nemá nárok na příspěvek na bydlení, a proto požadoval doložit nájemní smlouvu na konkrétní byt (což dovozuje citací vyjádření žalovaného v jiném řízení vedeném u městského soudu pod sp. zn. 2 Ad 6/2015). Nájemní smlouvu na konkrétní byt nebylo možné předložit, jelikož taková smlouva neexistuje. Stěžovatel nepředpokládal, že bude stačit sdělení, ve kterém z bytů se společně posuzovanými osobami bydlí, jelikož měl za to, že tato skutečnost je úřadu práce známa. Na místě již několikrát prováděl místní šetření a dispozice domu i to, v jakých konkrétních místnostech bydlí posuzované osoby, důvěrně znal. Kdyby stěžovatel z výzvy pochopil, že po něm úřad práce vyžaduje prosté sdělení konkrétního bytu, jistě by výzvě vyhověl.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[9] Podle § 109 odst. 4 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud zásadně vázán důvody kasační stížnosti, čímž se při přezkumu napadeného rozsudku a napadeného rozhodnutí řídil. Podstatou kasační argumentace je poukaz na obsahové nedostatky výzvy úřadu práce ze dne 7. 5. 2015, v jejichž důsledku stěžovateli nebylo zřejmé, že má toliko sdělit, který ze dvou bytů v předmětném rodinném domě užívá. S těmito závěry se Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

[10] Ze správního spisu vyplývá, že úřad práce rozhodoval o žádosti stěžovatele opakovaně poté, kdy bylo jeho první zamítavé rozhodnutí žalovaným zrušeno a vráceno k novému projednání. Dle žalovaného měl úřad práce v dalším řízení vyzvat stěžovatele k prokázání skutečnosti, kterou bytovou jednotku se společně posuzovanou osobou užívá a za kterou hradí náklady na bydlení. Dále jej měl vyzvat k doložení nákladů na předmětný byt a rozpis nájemného a služeb. Bylo třeba též zjistit, které prostory obývají ostatní osoby, které v pronajatém domě bydlí a zda a v jaké výši stěžovateli hradí náklady jako nájemci celého domu. Předmětnou výzvou ze dne 7. 5. 2015 poté úřad práce žádal po stěžovateli mimo jiné doložit smlouvu na konkrétní bytovou jednotku a doklady o úhradě nákladů na bydlení v rozhodné době, rozpis úhrad nájmu a služeb a další skutečnosti.

[11] Bez ohledu na určité terminologické nepřesnosti ve vztahu k pojmům „byt“ a „bytová jednotka“ je při vnímání výzvy v kontextu celého řízení nepochybné, že pro případné přiznání požadované dávky má úřad práce za nezbytné zjistit, který byt

stěžovatel se společně posuzovanou osobou skutečně obývá. To však samo o sobě pro přiznání dávky stačit nemůže, jak by se mohlo z obsahu kasační stížnosti zdát. V řízení nebyly žádným způsobem zjištěny a prokázány ani stěžovatelovy skutečné náklady spojené s pronájmem a užíváním bytu, ačkoliv k jejich doložení byl řádně vyzván. Stěžovatel doložil nájemné a zálohy za služby pouze ve vztahu k celému pronajatému domu a nikoliv k bytu, který užívá. V domě přitom zároveň bydlelo v posuzovaném období v některém ze dvou bytů ještě několik dalších osob, a je jen stěží představitelné, že by se tyto osoby na úhradě nájemného stěžovateli žádným způsobem nepodílely a ten (ač nezaměstnaný a bez jakéhokoliv příjmu) vydával měsíčně za nájemné celého domu sám částku převyšující 25.000 Kč.

[12] S žalovaným se lze ztotožnit i v tom, že stěžovatel neosvědčil dostatečně skutečnosti týkající se společně posuzovaných osob. Podle § 7 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře *jde-li o příspěvek na bydlení, považují se za rodinu všechny osoby, s výjimkou osob uvedených v odstavci 4, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu; podmínka, aby spolu trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby, se však nevyžaduje*. Pojem rodina je pro účely posuzování nároku na příspěvek na bydlení ze systému státní sociální podpory definován za pomoci zvláštního formálního kritéria, kterým je údaj o trvalém pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2009, č. j. 4 Ads 96/2009 – 93). Není přitom pochyb o tom, že v domě bylo hlášeno k trvalému pobytu kromě stěžovatele a společně posuzované osoby dalších osm osob.

[13] Z napadeného rozhodnutí ani předcházejícího řízení nelze vyčíst údajný názor žalovaného, že nájemce rodinného domu vůbec nemá nárok na příspěvek na bydlení. Na druhou stranu ovšem není obvyklé, aby osoba v nepříznivé sociální situaci, bez příjmů a nezaměstnaná (bez zjevného zdravotního či sociálního znevýhodnění) řešila svou bytovou situaci pronájmem nadstandardního domu o několika bytech ve vilové čtvrti, v němž poté poskytuje bydlení několika dalším osobám, přičemž jiné další osoby jsou zde hlášeny k trvalému pobytu. Jak lze vidět v nyní souzené věci, i takový případ může skutečně nastat, ačkoliv se nejedná o typový příklad životní situace, pro jejíž řešení je příspěvek na bydlení primárně určen. Pro přiznání příspěvku je ovšem vždy nutné, aby žadatel doložil všechny rozhodné skutečnosti pro případný nárok na dávku (zejména všechny rozhodné příjmy, náklady na bydlení a potřebné informace ke společně posuzovaným osobám). V opačném případě nelze žádosti vyhovět.

IV.
Závěr a náklady řízení

[14] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu

nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož je správním orgánem ve věcech sociální péče [§ 60 odst. 2 s. ř. s.].

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu